

Handelsministeren (Knud Thomsen): Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om prisstop for tjenesteydelser m. v.

Fremsættelsen af dette lovforslag sker som et led i de økonomiske foranstaltninger, som regeringen nu agter at gennemføre med henblik på den indkomstpolitik, som regeringen har tilkendegivet at ville føre på længere sigt.

Regeringen er enig i, at indkomstpolitik må føres på et bredt grundlag, således at alle vigtigere områder af indkomstdannelsen bliver omfattet heraf. Indkomstpolitikken må nødvendigvis også kunne spille på et bredt register af foranstaltninger. Nogle indkomstpolitiske reguleringer er af generel karakter, hvilket blandt andet gælder de indgreb i indkomstdannelsen, der fremkommer som et resultat af skattepolitikken, medens andre er mere specifikke for særlige områder af indkomstdannelsen.

Med hensyn til indkomstdannelsen inden for erhvervslivet kan der være grund til særlig at pege på den del af lovgivningen, der omhandler kontrollen med monopoler og konkurrencebegrænsninger, den særlige prislovgivning og de foranstaltninger, som også på anden måde sigter på at fremme konkurrencen inden for erhvervslivet.

Gennem en modernisering og ajourføring af vigtige erhvervslove har folketetinget gennem de senere år på en betydningsfuld måde bidraget til at fremme konkurrencen inden for erhvervslivet, og regeringen agter at følge denne linje op. Det er min opfattelse, at der herigennem kan ydes det mest effektive bidrag til en sund og velafbalanceret pris- og indkomstdannelse inden for erhvervslivet.

Imidlertid må det erkendes, at den helt frie konkurrence repræsenterer en idealtilstand, som aldrig vil blive realiseret, og at det derfor er nødvendigt at give mulighed for kontrol med og indgreb over for monopoler og konkurrencebegrænsninger og over for prisdannelsen på de områder, hvor konkurrencen ikke er tilstrækkelig effektiv. Den gældende lovgivning, der tager sigte herpå, består dels af monopolloven fra 1955 og af prisindseendeloven, der har fået sit nuværende indhold i 1966. Begge disse love er gennemført af et enigt folketing. Hertil

kommer den særlige lov om anmeldelse af vejledende priser, hvilken lov senest blev ændret den 18. juni 1969.

Fremsættelsen af det foreliggende lovforslag må ses på baggrund af de erfaringer, der er indvundet ved administrationen af denne lovgivning. Når regeringen har fundet det nødvendigt at foreslå en lovgivning om øjeblikkeligt stop for priser, takster og honorarer for tjenesteydelser, må dette ses i forbindelse med, at beføjelsen i lov om vejledende priser til at give bindende kalkulationsregler særligt har været benyttet på dette område, og når den ikke har været benyttet hertil i endnu videre omfang, skyldes det blandt andet, at erfaringen viser, at det er særlig vanskeligt at give kalkulationsregler for tjenesteydelseområdet. Af kontrolmæssige og administrative grunde er det derfor fundet mere hensigtsmæssigt at gennemføre indgrebene på disse områder i form af et generelt prisstop. Det vil være rimeligt at give monoptilsynet mulighed for at dispensere, og her tænkes særligt på sådanne tilfælde, hvor nødvendige omkostningsstigninger har et sådant omfang, at det ikke vil være rimeligt at lade de pågældende erhvervsdrivende bære dem selv.

Gennemføres et sådant øjeblikkeligt prisstop for tjenesteydelser, mener jeg ikke, at der vil være tilstrækkelig grund til at holde den resterende del af loven om vejledende priser i kraft, bortset fra at anmeldelsespligten for vejledende priser overføres fra den gældende lov til lovforslaget. Denne anmeldelsespligt vil således kunne være en støtte for monoptilsynet ved anvendelsen af loven om indseende med priser. Ifølge denne lov kan monoptilsynet samtidig med at iværksætte en undersøgelse af pris- og avancerforholdene inden for særlige områder fastsætte prisstop for tidsrum af indtil 6 måneder. Viser en foretagen undersøgelse, at der forekommer urimelige priser, kan monoptilsynet herefter fastsætte højestpriser og -avancer for indtil 6 måneder ad gangen.

Gennem denne lov vil monoptilsynet således kunne udøve en aktiv overvågning af pris- og avancerdannelsen inden for hele erhvervslivet og vil om fornødent kunne gribe regulerende ind. Jeg har ingen grund til at betvivle, at monoptilsynet vil være agtpågivende over for den kommende udvikling

[Handelsministeren.]

og herunder have opmærksomheden henvendt på, at de foranstaltninger, som regeringen på andre områder vil gennemføre for at stabilisere prisudviklingen, får fuld effekt.

Det er indlysende, at administrationen af denne lovgivning på prisområdet nødvendiggør en ekstra indsats af monopoltilsynet. Regeringen er indstillet på at stille den nødvendige arbejdskraft til rådighed. Staben i monopoltilsynet er allerede udbygget i det omfang, det har været muligt, i forbindelse med administrationen af den gældende prislovgivning, og det er hensigten at fastholde denne udbygning af staben med henblik på såvel administrationen af prisstoppet for tjenesteydelser som for at muliggøre en aktiv prisovervågning i medfør af prisindseende-loven.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg forslaget til det høje tings hurtige og velvilige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 106) findes i tidenden sp. 5578, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 1631).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Niels Mørk: Som det fremgår af tillægsbetænkningen, er hele udvalget blevet enigt om følgende udtalelse:

„Da lovforslaget om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender nu gennemføres, henstiller udvalget, at socialministeren over for kommuner og amter fremhæver det ønskelige i, at der tages hensyn til sygekassernes og andre institutioners af loven berørte medarbejdere, hvis ekspertise og kendskab til lokale forhold man bør drage nytte af ved at give dem en tilfredsstillende placering, hvad angår deres løn- og arbejdsvilkår.“

Jeg vil ikke undlade at takke ministeren og regeringspartierne repræsentanter i udvalget for denne indrømmelse til socialdemokratiet, i særdeleshed fordi det stort set er den eneste indrømmelse, som er givet os under udvalgsarbejdet.

Med hensyn til vor gruppes endelige stillingtagen til dette lovforslag kan jeg oplyse, at et flertal i min gruppe vil stemme for forslaget. Nogle af os vil undlade at stemme, og årsagen hertil kan ikke være nogen hemmelighed; det skyldes simpelt hen forskellene af vort ændringsforslag til § 26 vedrørende sygekassernes kommunalisering.

Bundvad: Det lovforslag, vi nu står over for at skulle stemme om ved tredje behandling, er af meget stor betydning for vor fremtidige sociale udvikling. Da vi nedsatte kommissionen, havde vi jo det hovedformål at få forenklet vor sociallovgivning, så der blev kortere vej fra den, der trænger til hjælp, til den, der skulle yde hjælpen. Det er, så vidt jeg kan skønne, opnået ved det reformforslag, der nu ligger her. Der er ikke tale om en egentlig socialreform. Der er tale om, at grundlaget, fundamentet, hvorpå vi skal bygge socialreformen, er til stede i dette forslag. Jeg havde gerne set, at der havde været reelle sociale forbedringer med i forslaget, men det er ikke tilfældet, og det må vi så tage os af i den kommende tid; hvis ikke regeringen stiller forslag herom, vil vi gøre det.

Men jeg mener, at vi nu skaber det rette grundlag for at nå det mål, vi satte os: at fremme den sociale sikkerhed, således at vi forebygger og revaliderer, skaber tryghed og trivsel, og det er nedlagt i det forslag, vi nu skal stemme om. Derfor kan jeg på det bedste anbefale, at man stemmer ja til forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 133 stemmer; 19 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.